

Kommunstyrelsens plan för intern kontroll

2024

14

2023KS517

Kommunstyrelsen

Datum
2023-12-04

Diarienummer
2023KS517 003

Kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar *Kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2024*.

Sammanfattning av ärendet

Enligt reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 2 februari 2023, § 8, ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för intern kontroll.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där risker bedömts och värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts. Utifrån denna riskidentifiering har sedan ett antal riskområden valts ut för att vara föremål för intern kontroll, det vill säga en kontroll av att åtgärderna för att undanröja eller förebygga risken, fungerar som avsett. I kommunstyrelsens plan för intern kontroll föreslås fyra riskområden att kontrollera under 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 4 december 2023
- Kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2024, 15 november 2023

Ärendet

I reglementet för intern kontroll, som antogs av kommunfullmäktige den 2 februari 2023, § 8, beskrivs att kommunstyrelsen och nämnder med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- präglas av ett gott omdöme och en god kultur.

Kommunens nämnder tar i enlighet med reglementet årligen fram en plan för intern kontroll. Planen utarbetas genom att förvaltningen genomför en riskidentifiering på sektors- och förvaltningsgemensam nivå. Att arbeta med åtgärder utifrån riskidentifieringen är en viktig del i verksamhetsplaneringen. Den interna kontrollen består i att följa upp de åtgärder som görs för att hantera, undanröja och förebygga risker och kontrollera att arbetet sker på ett korrekt sätt samt att rutiner fungerar.

Det är alltså viktigt att särskilja de två delarna; riskidentifieringen som är åtgärdsfokuserad och planen för intern kontroll som handlar om revision av existerande och genomförda åtgärder för att hantera risker.

Riskidentifiering

Förvaltningen har genomfört en gemensam riskidentifiering genom att respektive sektors och stödfunktions ledningsgrupper har dokumenterat sin riskmiljö utifrån både gemensamma och enskilda verksamhetsprocesser. En prioritering av riskerna har därefter gjorts för att tydliggöra de risker som är mest aktuella att hantera. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att hantera, undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts.

De risker som anses vara kommunövergripande till sin karaktär, det vill säga risker som flera sektorer måste hjälpas åt för att hantera och de risker som anses vara så pass kritiska att de måste hanteras på en kommunövergripande nivå, kom därefter att ligga till grund för en förvaltningsövergripande riskidentifiering.

Liksom ledningsgrupperna på sektorsnivå har även förvaltningsledningen gjort en riskidentifiering i syfte att ta fram en bild och prioritera de mest kritiska riskerna för kommunen.

Följande riskområden har framkommit som de viktigaste ur ett förvaltningsövergripande perspektiv:

Riskområde	Riskbeskrivning	Konsekvensbeskrivning
Kompetensförsörjning	Risk för brist på rätt kompetens, bland annat svårigheter att rekrytera och behålla medarbetare med adekvat utbildning, samt att ha tillgång till vikarier med rätt kompetens. Risken är särskilt stor för vissa yrkesgrupper så som pedagoger, socionomer och undersköterskor.	Vilket leder till svårigheter för verksamheten att leverera med önskad kvalitet och kapacitet, samt konsekvenser för arbetsmiljö och arbetsbelastning.
Välfärdsbrottslighet	Risk att leverantörer/entreprenörer/konsulter	Vilket kan leda till ekonomisk påverkan för

	debiterar kommunen utifrån felaktiga uppgifter.	kommunen och/eller förtroendeskada
Välfärdsbrottslighet	Risk att medarbetare eller förtroendevalda fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot, påtryckningar eller otillbörlig påverkan.	Vilket kan leda till negativ påverkan på demokratiska beslutsprocesser, felaktiga beslut, skada för enskilda kommuninvånare, samt fysisk och psykisk ohälsa, sjukskrivningar för medarbetare.
Digitala system och säkerhet	Risk att system inte kan nås eller ligger nere, samt för bristande IT-säkerhet.	Vilket kan leda till att verksamhet inte kan bedrivas, att kommunen inte lever upp till serviceskyldighet mm. enligt lag, samt konsekvenser i form av driftstörning, dataläckage och dataförlust.
Skadegörelse på fastigheter	Risk för skadegörelse på fastigheter.	Vilket kan leda till oroligheter ute i lokalerna, mindre pengar till underhåll av byggnader.
Barns delaktighet och inflytande	Risk för brister i barns delaktighet och inflytande.	Vilket kan leda till att barns synpunkter inte beaktas, vilket innebär brott mot barnkonventionen.
Inköp och upphandling	Risk för bristande kunskaper inom inköp och upphandling	Vilket kan leda till felaktiga inköp, upphandlingar och direktupphandlingar, samt att ramavtal inte följs.
Taxor och avgifter	Risk för felaktig tillämning av taxor och avgifter.	Vilket leder till intäktsbortfall för kommunen, felaktig debitering, skada för enskild kommuninvånare.

Det finns riktlinjer, arbetssätt och rutiner inom samtliga ovanstående riskområden för att hantera, förebygga eller undanröja riskerna. Bedömningen är att dessa åtgärder kan förstärkas och vidareutvecklas, i vissa fall behöver även helt nya åtgärder vidtas. Arbetet med att genom åtgärder hantera dessa och sektorernas egna riskområden beskrivs i sektorsplanerna som tas fram av respektive sektor och stödfunktion.

Plan för intern kontroll

Förvaltningen har utgått från ovan nämnda riskidentifiering och gjort en bedömning av vilka riskområden vars åtgärder är mest angelägna att granska närmare genom intern kontroll. Det är inte samtliga ovan nämnda riskområdena som blir föremål för intern kontroll, detta utifrån en bedömning av de åtgärder som finns på plats eller ska införas.

Förvaltningen föreslår att följande riskområden granskas genom kontrollåtgärder under 2024:

1. Välfärdsbrottslighet
2. Digitala system och säkerhet
3. Barns delaktighet och inflytande
4. Inköp och upphandling

Tre av riskområdena, hot och otillbörlig påverkan (ingår som en del i området välfärdsbrottslighet), IT-säkerhet och inköp och upphandling, följs redan upp under 2023. Förvaltningen bedömer dessa områden som viktiga att fortsätta följa upp då de fortsätter vara centrala riskområden för kommunen. Dessa fyra ovan riskområden föreslås granskas av kommunstyrelsen och nämnderna då de är kommunövergripande till sin karaktär.

När planen antagits kommer respektive ansvarig chef att planera och genomföra kontroller för att granska respektive riskområde. I de fall brister upptäcks kommer verksamheterna få i uppdrag att ta fram och implementera åtgärder för att hantera riskerna. En uppföljning av plan för intern kontroll 2024 redovisas till kommunstyrelsen under våren 2025, i samband med redovisning av kommunstyrelsens verksamhetsberättelse för 2024.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslaget till beslut inte medför ekonomiska konsekvenser.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Plan för intern kontroll 2024

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Intern kontroll.....	3
Plan för intern kontroll 2024	4

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. I reglementet för intern kontroll, som antogs av kommunfullmäktige den 2 februari 2023, § 8, ska kommunstyrelsen med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där sannolikhet och konsekvens har bedömts av rådande riskmiljö, både på sektorsnivå och förvaltningsövergripande nivå. Utifrån denna risk- och väsentlighetsanalys har följande plan tagits fram. Planens syfte är tudelat, dels ska den bidra till att undanröja osäkerheten om riskerna existerar och dels är det att upptäcka de brister som finns och åtgärda dessa.

Planen kommer följas upp av kommunstyrelsen i samband med verksamhetsberättelse för 2024.

Plan för intern kontroll 2024

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga rutiner och åtgärder	Kontroller	Ansvarig
Välfärdsbrottslighet	Risk att medarbetare eller förtroendevalda fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot, påtryckningar eller otillbörlig påverkan.	16	<p>Kommunen har en handlingsplan vid hot och våld, samt policy mot muta och bestickning för anställda och förtroendevalda. Ökad kontroll i samband med anställning.</p> <p>Samarbete med fackliga organisationer. Utbildning sker för politiker inför varje mandatperiod. Särskild utbildning denna mandatperiod om rollerna - chefer och politiker, samt utbildning från SKR om hot och hat.</p> <p>Digital utbildning för medarbetare - "I allmänhetens tjänst" om hur det är att arbeta i en politisk styrd organisation.</p> <p>I vissa verksamheter arbetas med metoder för att säkerställa lika beslut oavsett handläggare.</p> <p>Förekomsten av hot, våld och trakasserier följs upp i samband med medarbetarundersökningen som genomförs vartannat år.</p>	Kontroll av kännedom om vad som ska göras om risken inträffar. Kontrollen genomförs genom en enkät till slumpmässigt utvalda medarbetare inom hela förvaltningen.	Personalchef
Inköp och upphandling	Risk för att bristande kompetens inom inköp och upphandling.	15	<p>Utbildning och rutiner som stöttar. Kategoristyrnings projekt pågår.</p> <p>Under 2023 granskas stora upphandlingar som görs av verksamheter, men som genomför upphandlingar sällan, detta kontrolleras genom stickprov.</p>	Kontroll av direktupphandlingar inom samtliga sektorer genom stickprov.	Ekonomichef

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga rutiner och åtgärder	Kontroller	Ansvarig
Barns delaktighet och inflytande	Risk för brister i barns delaktighet och inflytande.	12	Arbete med policy för barnrätt pågår. Förvaltningsgemensamt arbete med implementering och tillämpning av barnkonventionen som leds av en utsedd barnrättssamordnare. Metoder för barnkonsekvensanalys, samt checklista inför beslut som berör barn finns framtaget.	Granskning av barns delaktighet i ärenden som lyfts till politisk behandling som bedöms ska innehålla beskrivning av barnperspektiv/konsekvenser för barn.	Utvecklingschef
Välfärdsbrottslighet	Risk att leverantörer/entreprenörer/konsulter debiterar kommunen utifrån felaktiga uppgifter.	12	Attestreglemente och rutiner för fakturahantering. Utbildning och information ges till chefer.	Granskning av att inga flaggade leverantörer används.	Ekonomichef
				Granskning av att fakturamottagare granskar konsulter tidsredovisning, genom stickprov av konsultinköp.	Ekonomichef
Digitala system och säkerhet	Risk att system inte kan nås eller ligger nere, samt för bristande IT-säkerhet.	12	Kontinuitetsplaner ska finnas. Vid implementation ska säkerhet alltid beaktas. Ett arbete har gjorts av att sätta behörighetsstrukturer och kontrollera hur rättigheter delas ut.	Stickprovskontroll av kontinuitetsplaner för IT-system inom olika sektorer.	Sektorchef teknik och förvaltningsstöd